

**Рівненський державний
гуманітарний університет**

**Актуальні питання
психологічної науки**

**Альманах студентського наукового
товариства**

Випуск 15

Рівне - 2021

ББК 88

А 43

УДК 159.9

Актуальні питання психологічної науки: Альманах студентського наукового товариства. Рівне, 2021. Вип. 15. 140 с.

Головний редактор:

Ямницький В.М. – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри практичної психології та психотерапії РДГУ.

Редакційна колегія:

Воробйов А.М. – кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Главінська О.Д. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Павелків В.Р. – доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри загальної психології та психодіагностики, декан психолого-природничого факультету РДГУ;

Павелків Р.В. – доктор психологічних наук, професор, академік АВШ, завідувач кафедри вікової та педагогічної психології, директор Інституту психології та педагогіки РДГУ, перший проректор РДГУ;

Хупавцева Н.О. – доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Романюк В.Л. – кандидат біологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Савицька О.Г. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ.

Друкується за рішенням вченої ради РДГУ (протокол № 12 від 29 грудня 2021 р.)

За достовірність фактів, дат, назв тощо відповідальність несуть автори матеріалів.

УДК 159.923.4

**МОТИВАЦІЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У
СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ****Царук Світлани, здобувач ОС «бакалавр», 4 курс, РДГУ***Керівник: Романюк В.Л., кандидат біологічних наук, доцент*

Мотивація студентів до навчання є однією із вагомих форм їх емоційної та когнітивної діяльності та майбутньої професійної майстерності. Сучасне інформаційне суспільство ставить до випускника вищого навчального закладу особливі вимоги, серед яких важливе місце посідають професіоналізм, активність і творчість. Процес удосконалення підготовки майбутніх фахівців в умовах вищої школи досить складний та обумовлений багатьма соціальними і психологічними чинниками. Одним із них є розвиток мотивації до навчання у студентської молоді із врахуванням їх індивідуально-типологічних і психофізіологічних, а також вікових і статевих особливостей.

Проблема мотивації – одна із ключових проблем психології, психофізіології, педагогіки. Фактично жодна із психологічних і педагогічних теорій не може обійти питання чинників активності особистості у відповідних умовах діяльності. При цьому активність щодо навчальної діяльності посідає особливе місце в структурі мотивації особистості. Якщо розглядати навчання як процес набуття індивідуального досвіду, то стає зрозумілим, що саме мотиви навчання – перші у структурі мотивів людини; саме вони багато в чому зумовлюють всю її наступну активність і творчість, а також професіоналізм. Важливість вивчення мотивів навчання є загально визнаною, що зумовлює значну кількість відповідних системних і міждисциплінарних досліджень. Мотивація до навчання за значимістю є другим після здібностей чинником, який визначає рівень досягнень особистості [2].

Студентський вік, згідно з твердженням Б.Г. Ананьєва, є сензитивним періодом для розвитку основних соціогенних потенцій людини. Вища освіта чинить вагомий вплив на психіку і поведінку людини та розвиток її особистості в нових соціальних умовах. За час навчання у вищому навчальному закладі, за наявності сприятливих умов, у студентів відбувається розвиток усіх складових психіки. Вони визначають спрямованість розуму людини, тобто формують устрій мислення, який характеризує професійну зацікавленість особистості. Для успішного навчання у вищій школі необхідний досить високий рівень загального інтелектуального розвитку, зокрема сприйняття, уваги, пам'яті, мислення, а також рівня володіння певним колом логічних операцій тощо [1].

З моменту свого приходу у вищий навчальний заклад і до його закінчення студент – активний об’єкт і суб’єкт специфічних суспільних відносин. Особливості поведінки юнака або дорослого, – писав свого часу відомий психолог М. Рибніков, – пояснюються не стільки чинниками біологічного порядку, скільки тими соціальними умовами, в які він, як юнак чи дорослий, потрапляє, до яких має пристосуватися і які «творять із нього істоту за образом своїм і подобою». Серед важливих соціальних умов професійної підготовки молодшої людини в умовах університету виділяються як особливо значущі: входження в нове соціальне середовище та утвердження у ньому, взаємодія з іншими людьми в процесі пізнання та розумової праці, освоєння нових суспільних ролей, регулятивних принципів тощо [3]. Всі ці умови зрештою знаменують новий етап соціалізації особистості під час навчального процесу.

У цілому ж, розвиток особистості студента як майбутнього фахівця з вищою освітою відбувається у кількох напрямках: 1) зміцнюється професійна спрямованість, розвиваються необхідні здібності; 2) удосконалюються, «професіоналізуються» психічні процеси і стани, науковий досвід; 3) підвищується відповідальність за успіх професійної діяльності та специфічно проявляється індивідуальність студента; 4) зростають здорові амбіції особистості студента у сфері своєї майбутньої професії; 5) на основі інтенсивного передавання соціального і професійного досвіду, а також формування необхідних якостей зростають загальна зрілість та сталість особистості студента; 6) підвищується питома вага самовиховання студента у формуванні якостей і досвіду, необхідних йому як майбутньому фахівцю; 7) міцніють професійна самостійність і готовність до майбутньої практичної роботи.

У цілому студентський вік розглядається як особлива онтогенетична стадія соціалізації індивіда та ймовірний ефективний розвиток його індивідуально-типологічних і психофізіологічних особливостей. Навчання і виховання фахівця та громадянина, опанування та консолідація багатьох соціальних функцій, формування професійної майстерності – все це становить особливий і найважливіший для суспільного розвитку та становлення особистості період життя, який позначається як студентський вік.

Основною ознакою професійної спрямованості є становлення відповідної мотиваційної домінанти у свідомості студента, сформованість образу світу та образу професії, а також усвідомлення себе як суб’єкта професійної діяльності. Перспектива наукових досліджень – визначення психофізіологічних складових успішної навчальної діяльності із врахуванням вікових і статевих особливостей особистості студента.

Список використаних джерел:

1. Балабанова Л.М. Психолого-педагогічні проблеми студентського віку // Психологія: 36. наук. праць. К. : НПУ, 2009. Вип. 4 (7). С. 169-170.
2. Занюк С.С. Мотиваційний тренінг. Формування мотивації навчальної діяльності у студентів та старшокласників / С.С. Занюк // Практична психологія та соціальна робота. 2002. № 8. С. 31-42.
3. Єрохін С.А. Концепція професійної мотивації студентів як фактору конкурентності на ринку праці / С.А. Єрохін, Ю.В. Нікітін, І.В. Нікітіна // Юридична наука. 2011. № 1. С. 20-28.

УДК 316.628-053.5**ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ РОЗВИТКУ МОТИВАЦІЙНОЇ СФЕРИ В МОЛОДШОМУ ШКІЛЬНОМУ ВІЦІ****Шоха Тетяна, здобувач ОС «магістр», 1 курс, РДГУ***Керівник: Дружиніна І.А., кандидат психологічних наук, доцент*

Однією з основних проблем вітчизняної та зарубіжної психології є мотивація. Її дослідження дозволяє наблизитися до розуміння рушійних сил, причин, внутрішніх механізмів поведінки людини.

Поняття «мотивація» цілком не визначене. Ж. Годфруа описував її як сукупність чинників, які підтримують і направляють, тобто визначають поведінку. К. К. Платонов трактував мотивацію як сукупність мотивів. В. К. Вілюнас пояснював це поняття як сукупну систему процесів, які відповідають за спонуку і діяльність. Мотивація включає в себе і внутрішні, і зовнішні чинники активності. Часто терміни «мотив» та «мотивація» використовуються як тотожні або синонімічні.

Питання мотивів навчання молодших школярів потребує постійного вивчення. Варто зауважити, що мотиви навчання значно змінюються з часом. Без сумніву можна сказати, що мотиви навчання школярів тридцять, двадцять чи навіть десять років тому відрізняються від мотивів сучасних школярів.

Рубінштейн стверджував, що мотивами усвідомленого навчання є природне прагнення підготуватися до майбутньої діяльності і інтерес до знань. Проте існують і інші мотиви: прагнення випробувати і виявити свої сили і здібності, необхідність виконання своїх обов'язків перед вчителем, перед школою, перед державою, перед батьками, перед самим собою [1, с. 665].

Зміст

Вступ	3
Артемова О. Психологічні аспекти грамотного і безпечного використання інтернету	4
Артемова О. Формування ціннісно-сислової сфери здобувачів освіти	6
Камінська О. Вплив дистанційного навчання на соціально-психологічну адаптацію першокурсників	11
Романюк В. Сигнальні системи та психогенні розлади особистості	14
Рудюк О. Дослідження особистісних цінностей суб'єктів освітнього процесу у вищій школі	16
Антонюк Н. Психологічний аналіз мотиваційної готовності дитини дошкільного віку до школи	18
Бажинська Д. Адаптаційний потенціал людини: психофізіологічні аспекти	21
Бернік А. Психологічні особливості самоефективності молоді	23
Болюх Т. Профілактика емоційного вигорання молоді	25
Вітрук Д. Психологічний аналіз креативності сучасних підлітків та юнаків	28
Галушко О. Психологічна профілактика паніки та засоби її подолання	30
Глотова М. Мобінг як фактор прояву агресивності у підлітковому віці	32
Горбатюк О. Вплив міжособистісних стосунків на вирішення конфліктних ситуацій у сучасної молоді	35
Гук В. Розвиток стресостійкості у дітей молодшого шкільного віку як необхідної складової у формуванні соціальної компетентності особистості шляхом використання методів арт-терапії	38
Доля Т. Психологічні особливості проявів прокрастинації у дорослому віці	41
Зайчук Т. Виховні можливості ігрової діяльності у розвитку самостійності в дітей старшого дошкільного віку	43
Захарова Н. Теоретико-методологічні засади проблеми мотивації до лідерства у студентської молоді	46
Замківський І. Метод піскової терапії у сучасній психологічній науці	48
Калюш Р. Особливості мотиваційної сфери майбутніх психологів	55
Камінський А. Стресостійкість як професійно важлива якість психолога	57
Карпова А. Булінг в шкільних колективах: причини виникнення та методи профілактики	60
Кобзар З. Психологічні особливості емпатії студентської молоді	62
Ковтун О. Психологічні особливості поведінки підлітків у ситуаціях булінгу	64
Ковтун С. Особливості емпатійності у підлітковому віці: гендерний	

аспект.....	67
Корчак А. Психологічні особливості впливу емоційної напруги на психосоматику юнаків.....	69
Кот С. Психологічні особливості особистісної конфліктності студентської молоді.....	71
Кохно Т. Освітнє середовище як чинник розвитку стресостійкості студентів.....	73
Лапюк А. Емоційні складові стресостійкості у студентської молоді.....	75
Максимчук М. Вплив тривожності на розвиток комунікативних здібностей у підлітковому віці.....	78
Маркова І. Психологічні особливості розвитку ціннісних орієнтацій у підлітковому віці.....	80
Мартинюк Т. Дослідження темпераменту у студентської молоді.....	83
Мартинюк Т. Тривожність та психічне здоров'я особистості.....	85
Матейук О. Емпатія як психологічне особистісне утворення.....	87
Микитюк В. Теоретичний аналіз проблеми професійного самовизначення у психологічній парадигмі.....	90
Михайлюк Ю. Чинники особистісної конфліктності і способи поведінки юнаків в ситуації міжособистісних конфліктів.....	92
Мягка О. Генезис емоційного інтелекту підлітків.....	94
Новосад Т. Проблеми формування комунікативної компетентності майбутніх фахівців в процесі професійної підготовки у закладах вищої освіти.....	96
Онищук Д. Мотиваційні чинники розвитку креативності у майбутніх психологів.....	99
Онищук Т. Вплив сімейних конфліктів на особистісний розвиток підлітків.....	102
Подерня Н. Індивідуально-типологічні чинники формування локус контролю.....	105
Полонська В. Спілкування і розвиток особистості.....	107
Посохова Л. Психологічні особливості ціннісних орієнтацій студентської молоді.....	108
Самойдюк А. Психологічні особливості соціальної емпатії особистості.....	110
Самчук І. Психологічні особливості виникнення та корекції особистісної тривожності у ранньому юнацькому віці.....	112
Смаглюк А. Особливості розвитку мислення у молодшому шкільному віці.....	114
Сокотун К. Розробка програми розвитку емоційного інтелекту.....	116
Стрихарчук М. Психологія розвитку міжособистісного спілкування.....	118
Ткачук Л. Психолого-педагогічні особливості навчальної неуспешності.....	

молодших школярів	124
Угнієва С. Психологічний аналіз тривожності у підлітків	126
Царук С. Мотивація та особливості навчальної діяльності у студентської молоді	129
Шоха Т. Психологічні чинники розвитку мотиваційної сфери в молодшому шкільному віці	131
Юсенко В. Роль комунікативної компетентності у розвитку лідерських якостей особистості	133
Зміст	137

Електронне видання

Актуальні питання психологічної науки.
Альманах студентського наукового товариства

Випуск 15

Наукове редагування – проф.. Камінська О.В.
Відповідальний за випуск – проф. Воробйов А.М.

Формат 60x80/16. Гарнітура Times New Roman
Умовн. друк арк. 7,5.

вул. С. Бандери, 12, м. Рівне
Редакційно-видавничий відділ
Рівненського державного гуманітарного університету